

Çocuk Dostu Şehir Girişimi ve Çocukların Gözüyle Ankara¹

*

Nizamettin Koç - Ezel Tavşancıl - Ergül Demir

Öz

Bu çalışmanın amacı; uluslararası bir hareket olarak ortaya çıkan Çocuk Dostu Şehir Girişimi çerçevesinde Ankara’da yaşayan çocukların yaşadıkları şehri nasıl gördüklerinin ve yaşadıkları şehir hakkındaki görüşlerinin incelenmesidir. Bu kapsamda Ankara’da yaşayan çocukların (1) şehrin genel görünümü, (2) trafik, ulaşım, yol ve altyapı çalışmaları, (3) cadde ve sokaklar, (4) yeşil alanlar, oyun, eğlence ve spor alanları, (5) sosyal ve kültürel imkânlar, (6) insan ilişkileri ve çocuklara yaklaşım, (7) sokak çocukları, evsizler ve engelli bireyler, (8) güvenlik ve (9) hayvanlar ve sokak hayvanları olmak üzere toplam dokuz tema altında, yaşadıkları şehir Ankara’ya ilişkin görüşleri değerlendirilmiştir.

Bu çalışma, temel araştırma türlerinden tarama modelinde yürütülmüştür. Çalışma grubu, 2013-2014 eğitim öğretim yılında Ankara’nın 24 ilçesinde, devlet okullarının 5, 6, 7 ve 8. sınıflarında öğrenim görmekte olan toplam 83.556 öğrenciden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olan ‘Çocuk Gözüyle Ankara Öğrenci Anketi’ kullanılmıştır. Anket, 9 tema altında biri açık uçlu olmak üzere 90 maddeden oluşmaktadır. Her bir madde, bir görüş içermektedir ve bu görüşe katılma düzeyleri dörtlü derecelendirmeye göre düzenlenmiştir. Esas uygulama, elektronik ortamda gerçekleştirilmiştir. Verilerin betimsel analizi yapılmış ve her bir tema altında yer alan maddelere verilen yanıtların frekans ve yüzde dağılımları verilmiştir. Maddelerin içeriği ve anlamı da dikkate alınarak, öğrencilerin yarısından fazlası tarafından katılma ya da katılmama durumuna göre çocukların Ankara hakkındaki olumlu ve olumsuz görüşleri belirlenmiştir.

Elde edilen bulgulara göre çocukların çoğunluğu, ankette yer alan maddelerin %26’sına olumlu yönde yanıt vermiştir. Bu maddeler, çocukların memnun oldukları yönleri ortaya çıkarmaktadır. Diğer taraftan çocukların çoğunluğu, ankette yer alan maddelerin %74’üne olumsuz yönde yanıt vermiştir. Bu maddeler, Ankara’nın eksik görülen ve çocukların beklentileri ile örtüşmeyen yönlerini ortaya çıkarmaktadır. Çocukların yaşadıkları şehir Ankara’nın memnun oldukları ve memnun olmadıkları yönleri, Ankara’nın yaşam standartları daha yüksek bir şehir haline getirilmesinde yol gösterici niteliktedir. Bunun için karar vericilere düşen görevler olduğu gibi Ankara’da yaşayan her bir bireyin de sorumlulukları bulunmaktadır. İleri araştırmalarda, bu çalışmada tema tik olarak ortaya çıkarılan her bir alanda, ayrı ayrı ve derinlemesine çalışmalar yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Dostu Şehir, Çocuk, Öğrenci, Kent, Ankara

¹ Bu çalışma, T.C. Ankara Valiliği adına Ankara İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından yürütülen ‘Çocuk Dostu Şehir Ankara Projesi’ kapsamında, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi desteğiyle gerçekleştirilen araştırmalardan yararlanılarak derlenmiştir. Söz konusu araştırmaya çalışmamızın bir kısmı, 6-8 Mayıs 2014 tarihlerinde Ankara’da düzenlenen I. Çocuk Dostu Şehir Sempozyumunda sözlü bildiri olarak sunulmuş ve ayrıca Valilik tarafından kitap olarak basılmıştır.

'Initiative for Child Friendly Cities' and 'Ankara through the Eyes of Children'

*

Nizamettin Koç - Ezel Tavşancıl - Ergül Demir

Abstract

Aim of this study is to explore the views of children who live in Ankara and their opinions about Ankara which they live in, in the context of initiatives for Child Friendly City. For this purpose, children's views about Ankara which they live in were evaluated under nine basic themes: (1) general view of the city, (2) traffic, transportation, road and excavation works, (3) avenues and streets, (4) green areas, parks, playgrounds, sports fields, (5) social and cultural facilities, (6) relationships and children approach, (7) street children, homeless and disadvantaged individuals, (8) security of the city, (9) animals and stray animals.

This study was conducted as a basic research and general survey model. Samples were composed of totally 83.556 students which were educated at 5th, 6th, 7th and 8th class at 24 different secondary schools in 2013-2014 educational years. As a data collection tools, 'Ankara Thorough the Eyes of Children Student Questionnaire' was used. This tool was developed by the researchers and it includes 90 items under 9 themes. Items were scaled according to four grading. Main application was made electronically. Descriptive methods are used for data analyses. Item responses were depicted by considering frequencies and distributions. Children's positive and negative opinions on Ankara were defined by considering the majority of the responses.

As a result, the majority of the children responded positively for 26 percent of the items. These items indicate satisfaction of the children about Ankara. On the other hand, the majority of the children responded negatively for 74 percent of the items. These items indicate the dissatisfaction of the children about Ankara.

Children's positive or negative opinions on their cities are guiding to raise the life standards for Ankara. For this purpose, there are some important duties of decision-makers. Also there are some responsibilities of every people which live in Ankara. For further research, it's recommended that each theme should research separately and with detailed.

Keywords: child friendly city, children, student, city, Ankara

Giriş

Ulusal ve uluslararası mevzuat çocuğu, on sekiz yaşını doldurmamış bireyler olarak tanımlamaktadır [Birleşmiş Milletler-BM, 1990; Resmî Gazete-RG, 1995 ve 2005]. Bu ve benzeri mevzuatın dikkat çeken temel vurgusu, çocuğun yaşama hakkı ve gelişimi açısından 'korunmaya muhtaç' birey olduğu yönündedir. Bunun yanı sıra çocuk, parçası olduğu ailevi, sosyal ve toplumsal alanda, sınırlama olmaksızın her türlü konuda görüşlerini özgürce ifade etme ve görüşlerinin dikkate alınması haklarına sahiptir.

Mevzuat yönüyle vurgu noktalarını oluşturan bu düzenlemeler, çocuğun 'risk altındaki gruplar' arasında tanımlanabilme olasılığının yüksek olduğunu göstermektedir. Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu [UNICEF]'nun 2013 yılında güncellenen istatistiklerine göre Dünya genelinde;

- Her gün 17.000 civarında çocuk, önlenemez ve tedavi edilebilir nedenlerden dolayı ölmektedir,

- Beş yaş altındaki çocukların yaklaşık üçte birini oluşturan 230 milyon civarı çocuk, bir isim alma ve bir ülkenin vatandaşı olma haklarından mahrum bir şekilde resmî olarak kayıt dışıdır,

- HIV taşıyıcısı 35 milyon üzerindeki insanın 2 milyondan fazlası 10 ile 19 yaşları arasındaki çocuklardan ve bu çocukların %56'sı ise kızlardan oluşmaktadır,

- 20-24 yaş aralığındaki kadınların yaklaşık üçte biri 'çocuk gelin' olarak tanımlanabilmektedir,

- Her on dakikada bir 'genç yetişkin (young adolescent)' olarak tanımlanabilecek bir kız, şiddet sonucu ölmektedir,

- Beş yaş altındaki çocuklarda ölümlerin yaklaşık yarısı yetersiz beslenmeden kaynaklanmaktadır (UNICEF (a), 20 Ocak 2015).

Ulusal ve uluslararası düzeyde birçok hukuksal yaptırım ve düzenlemeye rağmen, mevcut durum çocukların, bireysel, toplumsal ve sosyal kararlarda söz sahibi olabilmek bir tarafa temel insani haklarını dahi kullanamadıklarını göstermektedir. Her devletin öncelikli görevi olma-

nın ötesinde uluslararası düzeyde ele alınması gereken bu çok önemli insani sorunla başa çıkabilmek amacıyla dikkate değer çalışmalar ve çabalar bulunmaktadır. Bu çalışmalardan biri 'Çocuk Dostu Şehir (The Child Friendly City) Girişimi [ÇDŞ Girişimi]'dir.

ÇDŞ girişimi, başta şehirler olmak üzere yerel yönetimlerin, birer birey olarak çocukları ve çocuk haklarını dikkate alan yönetim sistemleri kurmalarına rehberlik etmeyi amaçlayan uluslararası bir girişim şeklinde tanımlanmaktadır. UNICEF tarafından, 1992 yılında bir 'belediyeler' hareketi olarak başlatılan girişimin resmî başlangıcı, 1996 yılında İstanbul'da düzenlenen İkinci Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Konferansı (Habitat II) olarak kabul edilmektedir. Bu konferansta, çocukların toplum içerisindeki konumlarının ve durumlarının, o toplumun demokrasi ve yönetim açısından yeterlik ve başarı düzeylerinin birer göstergesi olduğu yönünde karar alınmıştır. ÇDŞ girişimi, bu kararın uygulanmasını teşvik etmek amacıyla başlatılmıştır (UNICEF (b), 20 Ocak 2015; Riggio, 2002).

Yıllar içerisinde giderek yaygınlaşan girişimin bir bütünlük içerisinde ve iyi örneklerin paylaşımıyla yürütülebilmesi için 2000 yılında ÇDŞ Sekreteryası kurulmuştur. İtalya'nın Floransa şehrinde bulunan ÇDŞ Sekreteryası, uluslararası düzeyde bir merkez görevini yürütmenin yanı sıra toplumların çocuk dostu şehirler kurulabilmelerine yardımcı olmak ve yol göstermek amacıyla bir Eylem Çerçevesi hazırlamıştır. ÇDŞ Eylem Çerçevesi özü itibarıyla yerel yönetimlerin, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 1989 yılında benimsenen ve 1990 yılında yürürlüğe giren, hâlihazırda 193 ülke tarafından kabul edilmiş olan Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin içeriğine uygun yapılması gerekliliğine vurgu yapmaktadır. Bu yönleriyle ÇDŞ girişimi, Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin yerel yönetimler düzeyinde cisim bulmuş şekli olarak görülmektedir (Corsi, 2002).

ÇDŞ girişiminin temel yaklaşımı olarak çocuk dostu bir şehirde çocukların, (1) şehirleri hakkındaki kararları etkilemek, (2) istedikleri şehirle ilgili görüşlerini ifade etmek, (3) aile, toplum ve sosyal hayata katıl-

mak, (4) sağlık ve eğitim gibi temel hizmetleri almak, (5) temiz ve arındırılmış suya erişmek, (6) istismardan, şiddetten ve suiistimalden korunmak, (7) caddede tek başına güven içinde yürümek, (8) arkadaşlarını görmek ve oyun oynamak, (9) bitkiler ve hayvanlar için yeşil alanlara sahip olmak, (10) kirlenmemiş çevrede yaşamak, (11) kültürel ve sosyal etkinliklere katılmak, (12) etnik köken, din, gelir, cinsiyet veya engellilik durumu ne olursa olsun, her hizmete erişime sahip şehrin eşit vatandaşı olmak gibi haklarını kullanabiliyor olmaları beklenmekte ve hedeflenmektedir (UNICEF Türkiye, 20 Ocak 2015).

ÇDŞ girişiminin, çocuk haklarının korunmasına yönelik farkındalığı artırdığı, devletleri ve yerel yönetimleri bu yönde çaba göstermeye teşvik ettiği görülmektedir. Bunun ötesinde ÇDŞ girişimi, çocukların gerek aile içi gerekse sosyal ve toplumsal her tür ve düzeydeki karar süreçlerinde bizzat görüş bildirme ve bu kararların bir parçası olma haklarını vurgulaması yönüyle de güçlü ve önemli bir hareket olarak değerlendirilmektedir. ÇDŞ girişimini benimseyen birçok ülkede, girişimin temel yaklaşımları doğrultusunda, çocukların temel insani haklarının korunmasından karar süreçlerine aktif olarak katılmalarına kadar uzanan geniş çerçevede önemli çalışmalar yürütülmüştür (Corsi, 2002; Hart, 2002; Guerra, 2002; Kruger ve Chawla, 2002; Riggio, 2002; Nordström, 2009; Tandoğan, 2014; UNICEF (c), 20 Ocak 2015). Bu çalışmalar, yeterli görülmesi de çocuklara yönelik olarak belirtilen geniş çerçevede önemli mesafeler alındığını göstermektedir.

Türkiye, ÇDŞ girişiminin başlangıcı kabul edilen 1996 yılından beri bu hareketin içerisinde yer alan ülkelerden biridir. Türkiye’de, 2014 yılı itibariyle onun üzerinde ilçe belediyesi doğrudan ÇDŞ girişiminin proje ortağı olarak çalışmalarını sürdürmektedir. Başvuruları değerlendirme sürecinde olan diğer il ve ilçe belediyelerinin de sürece dâhil olması ile ÇDŞ girişiminin Türkiye’deki yaygınlığının artacağı öngörülmektedir (MEB, 2014; UNICEF Türkiye, 20 Ocak 2015). Bu çerçevede yürütülen araştırmalar da Türkiye’de çocuk dostu şehirlere olan ihtiyacı ve gerekliliği ortaya koymaktadır. Çocuk dostu şehirler, çocukların kent yaşamına

uyumları açısından karşılaştıkları sorunlara bir çözüm (Karadeniz, 2011), fiziksel çevrenin çocuklar için daha yaşanılır olduğu bir mekân (Tandoğan, 2014), dahası çocuğun sosyal, kültürel ve zihinsel gelişimine katkı sağlayan bir mekân (Tandoğan ve Ergun, 2013) olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca ÇDŞ girişiminin şehir imajına katkı sağlayan bir hareket olduğu vurgusu da dikkate değerdir (Topsümer, Babacan ve Baytekin, 2009).

Çocukların yaşadıkları şehri nasıl algıladıkları ve kendilerini şehir yaşıntısında hangi konumda gördüklerinin belirlenmesi, çocuk dostu şehirler hazırlayarak çocuk haklarını koruma ve çocukların şehir yaşamı ile ilişkili karar süreçlerine aktif katılımlarını sağlama yönündeki değişim çabalarının önemli temel ve başlangıç aşamalarından birisidir. Çocukların yaşadıkları şehir hakkındaki görüşleri, şehrin olumlu ve olumsuz görülen yönlerinin tanımlanmasına imkân vererek çocuk dostu şehirlere dönüşmede yol gösterici olacaktır.

Amaç

Bu çalışmanın amacı; uluslararası bir hareket olarak ortaya çıkan Çocuk Dostu Şehir Girişimi çerçevesinde Ankara'da yaşayan çocukların yaşadıkları şehri nasıl gördüklerinin ve yaşadıkları şehir hakkındaki görüşlerinin incelenmesidir. Bu kapsamda Ankara'da yaşayan çocukların (1) şehrin genel görünümü, (2) trafik, ulaşım, yol ve altyapı çalışmaları, (3) cadde ve sokaklar, (4) yeşil alanlar, oyun, eğlence ve spor alanları, (5) sosyal ve kültürel imkânlar, (6) insan ilişkileri ve çocuklara yaklaşım, (7) sokak çocukları, evsizler ve engelli bireyler, (8) güvenlik ve (9) hayvanlar ve sokak hayvanları olmak üzere toplam dokuz tema altında, yaşadıkları şehir Ankara'ya ilişkin görüşleri değerlendirilmiştir.

Bu çalışma, çocukların yaşadıkları şehir Ankara hakkındaki görüş ve değerlendirmelerinin, özellikle şehir yönetiminden sorumlu yönetici ve karar vericilere, ilçe ve mahalle yönetimlerine, trafik ve emniyetten sorumlu yönetici ve birimlere, mimarlara ve şehir plançalarına, sosyal hizmet yönetici ve çalışanlarına, sivil toplum kuruluşlarına ve aileler de

dâhil olmak üzere toplumun ilgili diğer tüm kesimlerine, kendi görev ve sorumlulukları bağlamında yol gösterici nitelikte katkı sağlayacağı, ayrıca belirlenen kapsamda toplumsal farkındalık düzeyini artıracığı beklentisi ile önemli görülmektedir.

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu çalışma, temel araştırma türlerinden tarama modelinde bir araştırma olarak yürütülmüştür. Karasar (2012)'a göre tarama araştırmaları, temel araştırmaların dört temel düzeyinden ikincisidir. Ayrıntı saptamaya yönelik olan tarama araştırmalarında, iyi tanımlanmış değişkenler arasındaki olası ilişkilerin ortaya çıkarılmasına çalışılmaktadır.

Çalışma Grubu

Bu çalışma, 2013-2014 eğitim öğretim yılında Ankara'nın 24 ilçesinde, devlet okullarının 5, 6, 7 ve 8. sınıflarında öğrenim görmekte olan toplam 83.556 öğrenciden oluşmaktadır. Elde edilen sonuçların genellenebilirliğini artırmak amacıyla, Ankara şehir yaşamının yerel birer parçasını oluşturan her bir ilçeden, nüfus dağılımına yakın oranlarda çocuğun çalışmaya katılmasına özen gösterilmiştir. Bu kapsamda çocuk nüfusu açısından yoğunluk oluşturan merkez ilçelerden daha fazla, bağlı ilçelerden daha az sayıda çocuk çalışma grubunda yer almıştır. Çalışma grubunun öğrencilerin cinsiyetlerine, öğrenim gördükleri sınıflara ve okullarının bulunduğu ilçelere göre dağılımı Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Çalışma grubunda Yer Alan Öğrencilerin Cinsiyetlerine, Sınıflarına ve İlçelerine Göre Dağılımı

		n	%
Cinsiyet	Kadın	41.448	49,61
	Erkek	42.060	50,34
	Kayıp	48	0,06
	Toplam	83.556	100,00
Sınıf	5	20.403	24,42
	6	20.299	24,29
	7	21.440	25,66
	8	21.396	25,61
	Kayıp	18	0,02
Toplam	83.556	100,00	
İlçe	Akyurt	104	0,12
	Altındağ	6.202	7,42
	Ayaş	420	0,5
	Bala	217	0,26
	Beypazarı	926	1,11
	Çamlıdere	80	0,1
	Çankaya	13.820	16,54
	Çubuk	2.727	3,26
	Elmadağ	706	0,84
	Etimesgut	7.069	8,46
	Gölbaşı	2.468	2,95
	Güdül	7	0,01
	Haymana	1.196	1,43
	Kalecik	478	0,57
	Kazan	1.916	2,29
	Keçiören	11.715	14,02
	Kızılcahamam	713	0,85
	Mamak	7.227	8,65
	Nallıhan	718	0,86
	Polatlı	1.376	1,65
	Pursaklar	2.153	2,58
Sincan	11.295	13,52	
Şereflikoçhisar	835	1,00	
Yenimahalle	9.188	11,00	
Toplam	83.556	100,00	

Veri Toplama Aracı ve Verilerin Toplanması

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından geliştirilen 'Çocuk Gözüyle Ankara Öğrenci Anketi' kullanılmıştır. Anket, 9 tema altında biri açık uçlu olmak üzere 90 maddeden oluşmaktadır. Her bir madde, bir görüş içermektedir ve bu görüşe katılma düzeyleri dörtlü derecelendirmeye göre düzenlenmiştir. 'Anket' olarak tanımlanan aracın geliştirilmesinde, kapsamı ve içerikleri dikkate alınarak madde indirgeme çalışmalarının yapılmaması, buna bağlı olarak toplam puanlar yerine her bir maddenin bağımsız olarak değerlendirilmesi tercih edilmiştir.

Anketin geliştirilmesine yönelik çalışmalara, amaç, kapsam ve sınırlılıkların belirlenmesi ile başlanmıştır. Hedef kitle, öğrencilerin gelişim dönemi özellikleri dikkate alınarak ön ergenlik dönemi olan 11-14 yaş aralığı ile sınırlandırılmıştır. Gelişim psikolojisinin temel ilkelerine bağlı olarak bu yaş grubundaki çocukların, şehir yaşantısı ile ilgili yaşantılarının yeterli görülebilecek birikimde olduğu, bu yaşantıların farkında oldukları ve bu kapsamda görüşlerini rapor edebilme beceri ve yeterliklerine sahip oldukları varsayılmıştır. Temaların ve değişkenlerin tanımlanması amacıyla, amaçsal örnekleme ile belirlenen Ankara'nın farklı ilçelerindeki okullarda öğrenim görmekte olan toplam 568 öğrenciye, 'yaşadığınız şehir Ankara ile ilgili görüşlerinizi, bir-iki sayfalık bir kompozisyon şeklinde yazınız' yönergesi ile kompozisyon yazdırma çalışması yapılmıştır. Kompozisyonlar üzerinde öncelikle araştırmacılar tarafından ön kontroller gerçekleştirilmiştir. Sadece yaşadığı yakın çevre sınırlılığında ya da verilen yönerge dışında görüş bildiren herhangi bir çocuk bulunmadığı görülmüştür. Bu ön kontroller sonrasında kompozisyonlar üzerinde yürütülen içerik analizine bağlı olarak, çocukların Ankara hakkındaki görüşlerini içeren 24 tema ve bu temalara yönelik 289 ifade oluşturulmuştur. Temalar ve görüş ifadeleri üzerinde yürütülen birleştirme ve düzenleme çalışmalarından sonra hazırlanan taslak form, Ankara Üniversitesi öğretim üyelerinden oluşan on kişilik bir uzman grubunun görüşlerine sunulmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda on üç tur sürdürülen çalışmalar sonunda, dokuz tema ve yüz madde olarak dü-

zenlenen deneme formu, deneme uygulamasına hazır hale getirilmiştir. Deneme uygulaması Ankara'nın merkez ilçelerinde ve farklı sosyoekonomik düzeylerde yer alan on iki okulda öğrenim görmekte olan toplam 1046 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Deneme uygulamasından elde edilen veriler üzerinde yüzde ve sıklık dağılımları ile temel madde parametrelerine dayalı betimsel inceleme ve analizler yürütülmüştür. Tüm bu çalışmalar sonrasında 9 tema altında biri açık uçlu olmak üzere 90 maddeden oluşan 'Çocuk Gözüyle Ankara Öğrenci Anketi' esas uygulamaya hazır hale getirilmiştir. Ankette yer alan temalar ve madde sayıları Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Çocuk Gözüyle Ankara Öğrenci Anketi Temaları ve Madde Sayıları

Tema	Madde Sayısı
1 Ankara'nın Genel Görünümü	10
2 Trafik, Ulaşım, Yol ve Altyapı Çalışmaları	17
3 Cadde ve Sokaklar	9
4 Yeşil Alanlar, Oyun, Eğlence ve Spor Alanları	13
5 Sosyal ve Kültürel İmkânlar	13
6 İnsan İlişkileri ve Çocuklara Yaklaşım	5
7 Sokak Çocukları, Evsizler ve Engelli Bireyler	9
8 Güvenlik	8
9 Hayvanlar ve Sokak Hayvanları	5
<i>Açık uçlu madde</i>	1
Toplam	90

Bu çalışmada, Çocuk Gözüyle Ankara Öğrenci Anketi, belirlenen çalışma grubuna elektronik ortamda uygulanmıştır. Veri toplama süreci, Ankara İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nün destek ve katkıları ile tamamlanmıştır.

Verilerin Analizi

Verilere betimsel analiz yapılmış, her bir tema altında yer alan maddelere verilen yanıtlar, frekans ve yüzde dağılımları dikkate alınarak betimlenmiştir. Bir maddede 'tamamen katılıyorum' ve 'katılıyorum' seçeneklerini işaretleyenler '*katılma yönünde görüş bildirenler*' olarak grup-

landırılmıştır. Diğer taraftan 'katılmıyorum' ve 'hiç katılmıyorum' seçeneklerini işaretleyenler ise 'katılmama yönünde görüş bildirenler' olarak gruplandırılmıştır. Bu iki grup arasında %50'nin üzerinde bir çoğunluk oluşturan grubun görüşlerine göre maddeye verilen yanıtların katılma ya da katılmama yönünde olduğu ortaya çıkarılmıştır. Maddenin içeriği ve anlamı da dikkate alınarak, öğrencilerin yarıdan fazlası tarafından katılma ya da katılmama durumuna göre çocukların Ankara hakkındaki olumlu ve olumsuz görüşleri belirlenmiştir.

Ankara'yı oluşturan her mekânda yaşantı sahibi olmaları beklenemeyeceği için çocukların görüşlerinin, yakın çevrelerindeki yaşantılarını ve gözlemlerini ifade etme olasılığı daha yüksektir. Bununla birlikte, çoğunluk görüşler ve görüşlerdeki yığılmalar, Ankara'ya yönelik olumlu ve olumsuz görüşleri genel olarak ortaya çıkarmaktadır. Bu kapsamda verilerin analizlerine bağlı olarak yapılan değerlendirmeler, genel olarak Ankara'ya yöneliktir.

Bulgular

Bu çalışmada elde edilen bulgular, tematik olarak sınıflandırılmış şekilde aşağıda sunulmuştur.

Çocukların Ankara'nın Genel Görünümü Hakkındaki Görüşleri

Çocukların Ankara'nın genel görünümüne yönelik ankette yer alan 10 madde kapsamındaki görüşlerinin dağılımı Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3'te görüldüğü gibi 5, 7 ve 8. maddelerde çocukların yarıdan fazlası katılmama yönünde görüş bildirmiştir. Diğer maddelerde ise katılma yönünde çoğunluk oluşmuştur. Maddelerin içerikleri ve anlamları dikkate alındığında, 1, 2, 3 ve 5. maddelere verilen çoğunluk görüşler, çocuk gözü ile Ankara'nın olumlu bulunan yönlerini göstermektedir. Diğer maddelere verilen görüşler ise çocuk gözü ile Ankara'nın olumsuz bulunan yönlerini göstermektedir.

Tablo 3. Çocukların Ankara'nın Genel Görünümü Hakkındaki Görüşlerinin Dağılımı

	TEMA 1. Ankara'nın Genel Görünümü	n	Hiç	Katılmıyorum	Katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen
			%	%	%	%	
1	Ankara'da binaların görünümü güzeldir.	83556	19,85	29,02	40,26	10,86	
2	Ankara, tarihi binaları ve heykel gibi sanat eserleri açısından zengin bir şehirdir.	83556	13,81	30,85	41,08	14,26	
3	Yüksek binalar ve gökdelenler, Ankara'yı güzelleştiriyor.	83556	19,32	29,29	35,06	16,33	
4	Ankara'da binalar birbirine çok yakındır, iç içedir.	83556	11,62	25,96	39,78	22,64	
5	Ankara beton yığını görünümlü bir şehirdir.	83556	20,33	31,86	32,30	15,51	
6	Çöplük gibi kullanılan birçok boş arazi bulunmaktadır.	83556	13,01	26,72	38,74	21,52	
7	Ankara'da hava kirliliğini azaltmak için gerekli önlemler alınmaktadır.	83556	19,28	32,39	33,86	14,47	
8	Ankara'da çevre temizliğine yönelik çalışmalar ve hizmetler yeterli düzeydedir.	83556	15,99	35,87	36,12	12,02	
9	Yerlere çöp atan, tüküren ve çevreyi kirleten insanlar vardır.	83556	7,54	14,28	34,74	43,44	
10	Ankara'da işletme ve fabrikaların yerleşim yerleri içerisinde ya da yakınında olması hava kirliliğine yol açmaktadır.	83556	9,55	19,34	42,44	28,67	

Çocukların yarından fazlası, Ankara'da binaların görünümünün güzel olduğunu, Ankara'nın beton yığını görünümlü bir şehir olmadığını, yüksek binaların ve gökdelenlerin Ankara'yı güzelleştirdiğini, Ankara'nın tarihi binaları ve heykel gibi sanat eserleri açısından zengin bir şehir olduğunu düşünmektedir.

Yerlere çöp atan, tüküren ve çevreyi kirleten insanların olması, çocukların en olumsuz gördükleri durum olmuştur. İkinci sırada işletme ve fabrikaların yerleşim yerlerine yakın olmasına bağlı olarak hava kirliliğinin artması gelmektedir. Ankara'nın olumsuz görülen diğer yönleri ise sırasıyla binaların birbirine çok yakın olması, çöplük gibi kullanılan bir-

çok boş arazinin bulunması, çevre temizliğine ve hava kirliliğine yönelik çalışmaların yeterli düzeyde olmamasıdır.

Çocukların Trafik, Ulaşım, Yol ve Altyapı Çalışmaları Hakkındaki Görüşleri

Çocukların trafik, ulaşım, yol ve altyapı çalışmaları kapsamında Ankara'ya yönelik görüşlerinin dağılımı Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Çocukların Trafik, Ulaşım, Yol ve Altyapı Çalışmaları Kapsamındaki Görüşlerinin Dağılımı

	TEMA 2. Trafik, Ulaşım, Yol ve Altyapı Çalışmaları	n	Hiç	Katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen
			%	%	%	%
11	Ankara'da trafik sıkışıklığı önemli bir sorundur.	83556	11,39	21,67	41,02	25,92
12	Ankara'da trafik kazaları çok sık olmaktadır.	83556	7,60	30,74	44,98	16,68
13	Yollara park edilen araçlar, trafiğin akışını olumsuz etkilemektedir.	83556	7,44	17,13	41,88	33,56
14	Yollar ve kaldırımlar sürekli inşaat halinde dir.	83556	10,12	29,70	39,48	20,70
15	Yağmur yağdığında cadde ve sokaklarda aşırı su birikintileri oluşur.	83556	10,82	29,67	40,09	19,42
16	Kötü hava koşullarında (aşırı kar yağışı, buzlanma vb.) gerekli önlemler zamanında alınmaktadır.	83556	14,56	30,24	38,32	16,88
17	Ankara'da sürücüler trafik kurallarına uyarlar.	83556	21,32	38,91	30,42	9,35
18	Ankara'da yayalar trafik kurallarına uyarlar.	83556	16,46	36,30	35,85	11,38
19	Sürücüler, trafikte ambulans, itfaiye gibi önceliği olan araçlara yol verirler.	83556	11,56	22,73	40,73	24,98
20	Trafik levhaları, trafik ışıkları, yol çizgileri, yön tabelaları gibi trafik işaretleri yeterli sayıda ve uygun yerlerde dir.	83556	13,26	28,17	41,55	17,02
21	Ankara'da toplu taşıma hizmetleri yeterlidir.	83556	16,39	31,66	37,67	14,29
22	Otobüsler duraklara zamanında gelir ve duraklardan zamanında hareket eder.	83556	17,85	31,01	37,24	13,90
23	Toplu taşıma araçları çok kalabalık olur.	83556	8,18	17,62	37,89	36,31
24	Çocuklar, toplu taşıma araçlarında genellikle ayakta kalır.	83556	9,71	20,66	37,78	31,85
25	Ankara'da yollar trafiğin rahatça akmasını	83556	19,39	36,04	33,33	11,24

	sağlayacak derecede genişdir.					
26	Ankara'da yollar düzenli ve bakımlıdır.	83556	19,16	34,80	34,69	11,35
27	Ankara'da araçlar için park yeri sorunu vardır.	83556	9,93	20,22	39,23	30,62

Tablo 4'te görüldüğü gibi 17, 18, 25 ve 26. maddelerde çocukların yarından fazlası katılmama yönünde görüş bildirmiştir. Diğer maddelerde ise katılma yönünde çoğunluk oluşmuştur. Maddelerin içerikleri ve anlamları dikkate alındığında, 16, 19, 20, 21 ve 22. maddelere verilen çoğunluk görüşler, çocuk gözü ile Ankara'nın olumlu bulunan yönlerini göstermektedir. Diğer maddelere verilen görüşler ise çocuk gözü ile Ankara'nın olumsuz bulunan yönlerini göstermektedir.

Trafik, ulaşım, yol ve altyapı çalışmaları kapsamında çocukların Ankara'nın olumlu buldukları yönleri sırasıyla; sürücülerin trafikte önceliği olan araçlara yol vermeleri, trafik işaretlerinin yeterli olması, kötü hava koşullarında gerekli önlemlerin zamanında alınması, toplu taşıma hizmetlerinin yeterli olması ve otobüslerin duraklara zamanında gelip zamanında ayrılmasıdır.

Yollara park eden araçların trafiğin akışını olumsuz etkilemeleri ve toplu taşıma araçlarının kalabalık olması, çocukların en olumsuz gördükleri durumlar olmuştur. Üçüncü sırada park yeri sorunu gelmektedir. Dördüncü sırada yer alan görüşe göre çocuklar, toplu taşıma araçlarında ayakta kalmaktan şikâyetçidirler. Bunları sırasıyla trafik sıkışıklığı, trafik kazalarının sıklığı, sürücülerin trafik kurallarına uymaması, yolların ve kaldırımların sürekli inşaat halinde olması, yağmur yağdığında aşırı su birikintilerinin oluşması, yolların yeterince geniş olmaması, yolların düzenli ve bakımlı olmaması ve yayaların trafik kurallarına uymaması takip etmektedir.

Çocukların Ankara'nın Cadde ve Sokakları Hakkındaki Görüşleri

Çocukların Ankara'nın Cadde ve sokakları yönelik ankette yer alan 10 madde kapsamındaki görüşlerinin dağılımı Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5'te görüldüğü gibi 29, 31, 32 ve 37. maddelerde çocukların yarından fazlası katılmama yönünde görüş bildirmiştir. Diğer maddelerde ise katılma yönünde çoğunluk oluşmuştur. Maddelerin içerikleri ve an-

lamaları dikkate alındığında, 28, 30, 34 ve 35. maddelere verilen çoğunluk görüşler, çocuk gözü ile Ankara'nın olumlu bulunan yönlerini göstermektedir. Diğer maddelere verilen görüşler ise çocuk gözü ile Ankara'nın olumsuz bulunan yönlerini göstermektedir.

Tablo 5. Çocukların Ankara'nın Cadde ve Sokakları Hakkındaki Görüşlerinin Dağılımı

TEMA 3. Cadde ve Sokaklar		Hiç	Katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen	
		n	%	%	%	
28	Ankara'nın Cadde ve sokakları, ağaçları ve yeşillik alanları ile güzeldir.	83556	20,08	26,42	36,53	16,97
29	Cadde ve sokaklar, araçların rahatlıkla geçebileceği genişlikte dir.	83556	18,70	38,69	33,22	9,39
30	Ankara'da yayalar, kaldırımlarda rahatlıkla yürüyebilir.	83556	16,55	31,56	39,26	12,63
31	Cadde ve sokaklardaki kaldırımlar ve yollar temizdir.	83556	22,57	36,55	30,76	10,12
32	Cadde ve sokaklarda kaldırımların ve yolların bakım ve onarımları düzenli olarak yapılır.	83556	17,66	33,40	37,09	11,85
33	Cadde ve sokaklarda kaldırımlara park etmiş araçlar çok sık görülür.	83556	9,61	21,09	38,45	30,85
34	Cadde ve sokak lambaları düzgün bir biçimde çalışır.	83556	14,93	28,41	40,33	16,33
35	Sokaklarda çöplerin toplanması, yerlerin süpürülmesi gibi temizlik hizmetleri aksatılmadan yürütülür.	83556	15,36	30,95	39,13	14,57
36	Cadde ve sokaklarda insanları rahatsız edecek düzeyde çok sık kazılar, kaldırım ve asfalt yenileme çalışmaları yapılmaktadır.	83556	11,94	27,48	38,74	21,84
37	Ankara, ağaçlık ve yeşil alanları çok olan bir şehirdir.	83556	20,98	32,54	33,27	13,22

Çocukların Ankara'nın Cadde ve sokakları kapsamındaki olumlu görüşleri sırasıyla; cadde ve sokak lambalarının düzgün çalışması, temizlik

hizmetleri, cadde ve sokaklarda ağaçlık ve yeşil alanların olması, kaldırımlarda rahatlıkla yürünebilmesidir.

Kaldırımlara park etmiş araçlar, çocukların en olumsuz gördükleri durum olmuştur. Ankara'nın olumsuz görülen diğer yönleri ise sırasıyla; cadde ve sokaklarda çok sık kazı ve çalışmaların yapılması, kaldırım ve yolların yeterince temiz olmaması, cadde ve sokakların yeterince geniş olmaması, ağaçlık ve yeşil alanların az olması, kaldırımların ve yolların bakım ve onarımlarının düzenli bir şekilde yapılmamasıdır.

Çocukların Ankara'nın Yeşil Alanları, Parkları, Oyun, Eğlence ve Spor Alanları Hakkındaki Görüşleri

Çocukların Ankara'nın yeşil alanları, parkları, oyun, eğlence ve spor alanları hakkındaki görüşlerinin dağılımı Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Çocukların Ankara'nın Yeşil Alanları, Parkları, Oyun, Eğlence ve Spor Alanları Hakkındaki Görüşlerinin Dağılımı

	TEMA 4. Yeşil Alanlar, Parklar, Oyun, Eğlence ve Spor Alanları	n	Hiç	Katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen
			%	%	%	%
38	Ağaçlandırma çalışmaları yeterli düzeyde yapılmaktadır.	83556	24,67	33,51	29,81	12,01
39	Ankara'da daha fazla yeşil alana ihtiyaç vardır.	83556	8,12	19,43	35,88	36,57
40	Ankara'da daha fazla sayıda çocuk parklarına ihtiyaç vardır.	83556	10,11	23,60	41,44	24,85
41	Ankara'da parklar temizdir.	83556	22,32	34,21	31,65	11,83
42	Parkların bakım ve onarımları düzenli olarak yapılır.	83556	20,67	34,28	33,36	11,69
43	Çocuk parklarındaki kaydırakların, salıncakların, spor aletlerinin genellikle bakımı yapılmaz ve bozuktur.	83556	12,17	27,10	36,74	24,00
44	Büyükler çocuk parklarında sigara içmektedirler.	83556	9,68	17,84	34,41	38,07
45	Çocuk parklarını, çocuklardan daha çok büyükler kullanmaktadır.	83556	12,88	26,02	36,65	24,46
46	Kuğulu Park, Kurtuluş Parkı, Gençlik Parkı,	83556	8,24	15,88	36,00	39,87

	Altın Park, Göksu Park, Eymir Gölü, Mogan Gölü gibi parklar ve göller Ankara'yı güzelleştirmektedir.					
47	Ankara'da çocuk parkları, spor ve oyun alanları çok kalabalık olur.	83556	10,60	24,93	42,24	22,24
48	Ankara'da çocuklar için yeterli sayıda spor alanları ve spor salonları bulunmaktadır.	83556	20,75	33,15	33,32	12,78
49	Ankara'da yeteri kadar yürüyüş ve bisiklet yolu bulunmaktadır.	83556	25,43	31,88	29,79	12,91

Tablo 6'da görüldüğü gibi 38, 41, 42, 48 ve 49. maddelerde çocukların yarıdan fazlası katılmama yönünde görüş bildirmiştir. Diğer maddelerde ise katılma yönünde çoğunluk oluşmuştur. Maddelerin içerikleri ve anlamları dikkate alındığında, sadece 46. maddeye verilen çoğunluk görüşler, çocuk gözü ile Ankara'nın olumlu bulunan yönünü göstermektedir. Diğer 12 maddeye verilen görüşler ise çocuk gözü ile Ankara'nın olumsuz bulunan yönlerini göstermektedir.

Çocukların Ankara'nın yeşil alanları, parkları, oyun, eğlence ve spor alanları hakkındaki tek olumlu görüşü, Kuğulu Park, Kurtuluş Parkı, Gençlik Parkı, Göksu Park, Eymir Gölü, Mogan Gölü gibi parkların ve göllerin Ankara'yı güzelleştirdiği şeklindedir. Bu görüşe katılımın oldukça yüksek olduğu da görülmektedir. Bu durum, aynı zamanda çocukların, Ankara'da bu tür park ve benzeri alanlara ne kadar gereksinim duyduğunun bir göstergesi olarak da yorumlanabilir.

Büyüklerin çocuk parklarında sigara içmeleri ve yeşil alanların az olması, çocukların en olumsuz gördükleri durum olmuştur. Üçüncü ve dördüncü sırada yeterli sayıda çocuk parkı bulunmaması, mevcut çocuk parkları, spor ve oyun alanlarının ise çok kalabalık olması gelmektedir. Ankara'nın olumsuz görülen diğer yönleri ise sırasıyla; çocuk parklarını daha çok büyüklerin kullanması, çocuk parklarındaki oyuncak ve araçların bakımsız ve bozuk olması, ağaçlandırma çalışmalarının yetersiz olması, yürüyüş ve bisiklet yollarının az olması, parkların yeterince temiz olmaması ve bakım-onarımlarının düzenli olarak yapılmaması, spor alanlarının ve spor salonlarının az olmasıdır.

Çocukların Ankara'daki Sosyal ve Kültürel İmkanlar Hakkındaki Görüşleri

Çocukların Ankara'daki sosyal ve kültürel imkanlar hakkındaki görüşleri Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Çocukların Ankara'daki Sosyal ve Kültürel İmkanlar Hakkındaki Görüşlerinin Dağılımı

	TEMA 5. Sosyal ve Kültürel İmkanlar	n	Hiç	Katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen
			%	%	%	%
50	Ankara, eğitim ve kültür seviyesi yüksek olan insanların yaşadığı bir şehirdir.	83556	18,76	27,89	38,73	14,61
51	Ankara'da insanlar sanata, sanat eserlerine ve sanatçılara değer verirler.	83556	15,44	33,46	38,67	12,43
52	Ankara'da çocukların da gidebileceği yeterli sayıda tiyatro bulunmaktadır.	83556	18,74	33,91	35,39	11,96
53	Ankara'da çocukların da gidebileceği tiyatro etkinlikleri sıkça düzenlenmektedir.	83556	19,89	34,19	33,45	12,47
54	Ankara'da yeterli sayıda sinema bulunmaktadır.	83556	16,24	28,51	39,58	15,67
55	Ankara'da yeterli sayıda ve büyüklükte konser alanları bulunmaktadır.	83556	20,12	33,87	33,79	12,22
56	Ankara'nın tarihi, kültürel ve turistik mekânlarının tanıtımı yeterince yapılmaktadır.	83556	18,57	33,10	35,21	13,11
57	Ankara'da yeterince müze vardır.	83556	16,67	31,75	38,11	13,47
58	Ankara'da çocukların gidebileceği yeterli sayıda kütüphane vardır.	83556	22,13	33,45	32,50	11,91
59	Ankara'da eğitim-öğretim amacıyla kullanılacak müze, kütüphane, bilim-sanat merkezi gibi yerler yeterlidir.	83556	19,88	33,59	33,84	12,69
60	Ankara'da ihtiyaçtan çok daha fazla alış-veriş merkezi vardır.	83556	13,76	24,96	38,06	23,22
61	Alış-veriş merkezleri, çocukların hoşça zaman geçirebilmesine uygundur.	83556	15,08	26,58	38,86	19,48
62	Ankara'da çocukların aileleriyle gidip gezebileceği yeterli sayıda hayvanat bahçesi ve evcil hayvan parkı bulunmaktadır.	83556	21,76	30,75	32,94	14,55

Tablo 7’de görüldüğü gibi 52, 53, 55, 56, 58, 59 ve 62. maddelerde çocukların yarıdan fazlası katılmama yönünde görüş bildirmiştir. Diğer maddelerde ise katılma yönünde çoğunluk oluşmuştur. Maddelerin içerikleri ve anlamları dikkate alındığında, 50, 51, 54, 57 ve 61. maddelere verilen çoğunluk görüşler, çocuk gözü ile Ankara’nın olumlu bulunan yönlerini göstermektedir. Diğer maddelere verilen görüşler ise çocuk gözü ile Ankara’nın olumsuz bulunan yönlerini göstermektedir.

Çocuklar, Ankara’da eğitim ve kültür seviyesi yüksek insanların yaşadığını, insanların sanat eserlerine ve sanatçılara değer verdiklerini düşünmektedir. Çoğunluk görüş Ankara’da yeterli sayıda sinema, tiyatro ve müze bulunduğu yönündedir. Bununla birlikte çocukların büyük çoğunluğu Ankara’da çocukların gidebileceği yeterli sayıda tiyatro ve müze bulunmadığını; çocuklara yönelik tiyatro etkinliklerinin yetersiz olduğunu; konser alanlarının, aileleri ile gezebilecekleri hayvanat bahçesi ve evcil hayvan parklarının az ve yetersiz olduğunu düşünmektedir. Ayrıca çocukların büyük çoğunluğu, Ankara’da çocukların eğitim-öğretim amacıyla gidebilecekleri müze, kütüphane, bilim-sanat merkezi gibi yerlerin yeterli olmadığını da düşünmektedir. Çocuklar, kendilerine ait alan ve mekânlar, etkinlikler istemektedir. Dikkat çekici bir diğer bulgu ise çocukların büyük çoğunluğunun, Ankara’daki tarihi ve turistik mekânların tanıtımının yeterince yapılmadığı yönündeki görüşleridir.

Çocukların büyük çoğunluğu, alış-veriş merkezlerinin çocukların hoşça zaman geçirebilmesine uygun olduğunu düşünmektedir. Bununla birlikte Ankara’nın sosyal ve kültürel imkânları kapsamında en olumsuz görülen yönü olarak çocuklar, ihtiyaçtan çok fazla alış-veriş merkezi olduğunu düşünmektedir.

Çocukların Ankara’da İnsan İlişkileri, Çocuklara Yaklaşım ve Akran İlişkileri Kapsamındaki Görüşleri

Çocukların Ankara’da insan ilişkileri, çocuklara yaklaşım ve akran ilişkileri kapsamındaki görüşlerinin dağılımı Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Çocukların Ankara'da İnsan İlişkileri, Çocuklara Yaklaşım ve Akran İlişkileri Kapsamındaki Görüşlerinin Dağılımı

	TEMA 6. İnsan İlişkileri, Çocuklara Yaklaşım ve Akran İlişkileri	n	Hiç	Katılmıyorum	Katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen	Katılıyorum
			%	%	%	%		
63	Ankara'da çocuklar, büyüklerine karşı saygılı davranır.	83556	24,46	31,33	31,16	13,05		
64	İnsanlar birbirlerine selam verirler.	83556	16,78	32,66	37,01	13,55		
65	Ankara'da komşuluk ilişkileri güçlüdür.	83556	16,70	29,93	37,95	15,42		
66	Mahallelerde, çocukların arkadaşları ile oyunlar oynayabileceği yeterli sayıda park, spor alanı gibi yerler bulunmaktadır.	83556	22,95	30,80	32,37	13,88		
67	Ankara'da çocuklar, okul dışında da arkadaşlarıyla zaman geçirebilmektedir.	83556	17,74	25,12	38,72	18,41		

Tablo 8'de görüldüğü gibi 63 ve 66. maddelerde çocukların yarıdan fazlası katılmama yönünde görüş bildirmiştir. Diğer 3 maddede ise katılma yönünde çoğunluk oluşmuştur. Maddelerin içerikleri ve anlamları dikkate alındığında, 64, 65 ve 67. maddelere verilen çoğunluk yanıtlar, çocuk gözü ile Ankara'nın olumlu bulunan yönlerini göstermektedir. Diğer 2 maddeye verilen yanıtlar ise çocuk gözü ile Ankara'nın olumsuz bulunan yönlerini göstermektedir.

Çocukların büyük çoğunluğunun görüşlerine göre Ankara'da çocuklar, okul dışında da arkadaşlarıyla zaman geçirebilmektedir. Çocukların çoğunluk görüşlerine göre Ankara'nın bir diğer olumlu yönü, komşuluk ilişkilerinin güçlü olması ve insanların birbirlerine selam vermeleridir.

Dikkat çekici bir bulgu olarak çocukların büyük çoğunluğu, Ankara'da çocukların büyüklerine karşı saygılı davranmadığını düşünmektedir. Bir diğer olumsuz yön olarak mahallelerde arkadaşlık ilişkilerini yaşayabilecekleri ve geliştirebilecekleri alan ve ortamların olmadığını belirtmektedirler.

Çocukların Ankara'daki Sokak Çocukları, Evsizler ve Engelli Bireyler Hakkındaki Görüşleri

Çocukların Ankara'daki Sokak çocukları, evsizler ve engelli bireyler hakkındaki görüşlerinin dağılımı Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9. Ankara'daki Sokak Çocukları, Evsizler ve Engelli Bireyler Hakkında Çocukların Görüşlerinin Dağılımı

	TEMA 7. Sokak Çocukları, Evsizler ve Engelli Bireyler					
		n	Hiç Katılmıyorum %	Katılmıyorum %	Katılıyorum %	Tamamen Katılıyorum %
68	Ankara'nın Cadde ve sokaklarında çok sayıda mendil satan, ayakkabı boyayan, dilenen çocuklar vardır.	83556	15,06	21,55	35,74	27,65
69	Cadde ve sokaklarda dilenen insanlarla sıklıkla karşılaşılır.	83556	9,31	25,65	40,83	24,21
70	Ankara'da sokak çocuklarını korumak, onların yaşam koşullarını iyileştirmek amacıyla yapılan çalışmalar yeterlidir.	83556	21,54	35,76	31,98	10,72
71	Ankara'da sokak çocukları, kimsesiz çocuklar ve evsizler için yeterince barınma evi ve aşevi bulunmaktadır.	83556	19,11	33,48	33,94	13,48
72	Caddeelerde, sokaklarda, parklarda, yeni inşaat alanlarında sigara, alkol gibi zararlı maddeleri kullanan çocuklar sıklıkla görülür.	83556	11,31	24,44	39,46	24,79
73	Ankara'da çocuklar bakkaldan, marketten sigara, alkol gibi zararlı maddeleri rahatlıkla alabilmektedir.	83556	13,22	25,53	36,84	24,41
74	Ankara, engelli bireylerin rahat yaşayabildiği bir şehirdir.	83556	20,87	32,49	33,73	12,91
75	Ankara'da engelli bireyler, herhangi bir sıkıntı çekmeden ulaşım hizmetlerinden yararlanabilmektedir.	83556	21,15	33,01	33,27	12,57
76	Ankara'da engelli bireylere yönelik olarak sunulan hizmetler ve yapılan çalışmalar yeterlidir.	83556	21,14	34,10	32,13	12,63

Tablo 9'da görüldüğü gibi 70, 71, 74, 75 ve 76. maddelerde çocukların yarıdan fazlası katılmama yönünde görüş bildirmiştir. Diğer 4 maddede ise katılma yönünde çoğunluk oluşmuştur. Maddelerin içerikleri ve anlamları dikkate alındığında, maddelerin tamamında verilen yanıtlar çocuk gözü ile Ankara'nın olumsuz bulunan yönlerini göstermektedir.

Çocukların Ankara'daki Sokak çocukları, evsizler ve engelli bireyler hakkında çok duyarlı olduğu anlaşılmaktadır. Her bir maddede sunulan görüş kapsamında çocukların yarıdan fazlasının görüşlerinin olumsuz olduğu anlaşılmaktadır.

Çocukların çoğunluğuna göre Ankara'da dilenen insanları sıklıkla görüyor olmak, çocukları en fazla rahatsız eden durumdur. Bunun yanı sıra madde kullanan, cadde ve sokaklarda mendil satan, ayakkabı boyayan, dilenen çocukların sıklıkla görülüyor ve bulunuyor olması, Ankara açısından çok olumsuz bir durum olarak ortaya çıkmaktadır. Çocukların büyük çoğunluğu Ankara'da çocukların sigara, alkol gibi zararlı maddelere kolaylıkla erişebildiklerini, bunları satın alabildiklerini düşünmektedir.

Çocukların yarıdan fazlası, sokak çocuklarına ve engelli bireylere yönelik hizmetlerin yeterli olmadığı görüşündedir. Özellikle engelli bireyler ulaşım hizmetlerinden herhangi bir sıkıntı çekmeksizin yararlanamamaktadır. Çocukların çoğunluğu Ankara'yı engelli bireyler için uygun ve yaşanabilir bir şehir olarak görmemektedir.

Çocukların Ankara'nın Güvenliği Hakkındaki Görüşleri

Çocukların Ankara'nın güvenliği hakkındaki görüşlerinin dağılımı Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10'da görüldüğü gibi 77, 78, 80, 81 ve 83. maddelerde çocukların yarıdan fazlası katılmama yönünde görüş bildirmiştir. Diğer 3 maddede ise katılma yönünde çoğunluk oluşmuştur. Maddelerin içerikleri ve anlamları dikkate alındığında, sadece 79. maddede verilen çoğunluk yanıtlar, çocuk gözü ile Ankara'nın olumlu bulunan yönünü göstermektedir. Diğer 7 maddeye verilen yanıtlar ise çocuk gözü ile Ankara'nın olumsuz bulunan yönlerini göstermektedir.

Tablo 10. Ankara'nın Güvenliği Hakkında Çocukların Görüşlerinin Dağılımı

	TEMA 8. Güvenlik	n	Hiç	Katılmıyorum	Katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen
			%	%	%	%	
77	Ankara, güvenli bir şehirdir.	83556	24,68	31,27	31,60	12,44	
78	İnsanlar tedirgin olmadan gece geç saatlere kadar dışarıda zaman geçirebilir.	83556	25,86	34,48	28,47	11,07	
79	Ankara'da her yerde güvenlik kameraları (MOBESE) olması insanların kendilerini güvende hissetmelerini sağlar.	83556	16,84	28,44	37,72	16,99	
80	Hırsızlık, kapkaç, kadına ve çocuğa karşı şiddet gibi üzücü olaylara Ankara'da pek rastlanmaz.	83556	24,31	33,59	30,86	11,24	
81	Ankara'da anne babalar çocuklarını sokağa, parka tek başlarına, tedirgin olmadan gönderebilir.	83556	24,90	33,98	29,36	11,77	
82	Ankara'da madde bağımlısı insanlara sıklıkla rastlamak mümkündür.	83556	12,98	29,82	38,03	19,17	
83	Ankara'da inşaatlarda ve inşaat alanlarında yeterince güvenlik önlemi alınmaktadır.	83556	21,36	34,02	32,16	12,46	
84	Çalışan ailelerin çocuklarını bırakabilecekleri yeterli sayıda güvenli merkezler (kreş, bakımevi, bilim-sanat merkezi, sosyal etkinlik merkezi ve benzeri yerler) bulunmaktadır.	83556	16,55	27,68	38,84	16,93	

Çocukların yarısından fazlası, güvenlik kameraları ve MOBESE'lerin Ankara'nın güvenliğini artırdığını, insanların kendilerini güvende hissetmelerini sağladığını düşünmektedir. Çocukların yarısından fazlasının görüşlerine göre Ankara'da insanlar tedirgin olmadan gece geç saatlere kadar dışarıda zaman geçirememektedir. Anne ve babalar, çocuklarını tedirgin olmadan sokağa, parka ya da dışarıya göndermemektedir. Çalışan ailelerin çocuklarını bırakabilecekleri güvenli merkezlerin sayısı yeterli değildir.

Çocukların yarıdan fazlasına göre Ankara, güvenli bir şehir değildir. Ankara'da hırsızlık, kapkaç, kadına ve çocuğa karşı şiddet gibi olaylara rastlanmaktadır. Madde bağımlısı insanlara sıklıkla rastlanmaktadır. İnşaatlarda ve inşaat alanlarında yeterince güvenlik önlemi alınmamaktadır.

Çocukların Ankara'daki Hayvanlar ve Sokak Hayvanları Hakkındaki Görüşleri

Çocukların Ankara'daki hayvanlar ve sokak hayvanları hakkındaki görüşlerinin dağılımı Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11. Ankara'daki Hayvanlar ve Sokak Hayvanları Hakkında Çocukların Görüşlerinin Dağılımı

TEMA 9. Hayvanlar ve Sokak Hayvanları		n	Hiç	Katılmıyorum	Katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen
			%	%	%	%	
85	Ankara'da insanlar sokak hayvanlarına iyi davranır.	83556	30,69	32,09	26,58	10,63	
86	Ankara'da başıboş hayvanlara yönelik olarak yapılan (barınak, aşılama ve benzeri) çalışmalar ve verilen hizmetler yeterlidir.	83556	24,53	37,28	28,76	9,42	
87	Sokaklarda, insanlara saldıran ve onları korkutan başıboş köpeklerle pek rastlanmaz.	83556	26,26	32,64	30,14	10,96	
88	Sokak hayvanları ve evcil hayvanlar, sokakları, park ve bahçeleri pisletmektedirler.	83556	14,63	26,92	37,55	20,90	
89	Ankara'da hayvanat bahçeleri ve evcil hayvan parkları temiz ve bakımlıdır.	83556	21,59	29,07	34,03	15,30	

Tablo 11'de görüldüğü gibi 88. maddede çocukların yarıdan fazlası katılma yönünde görüş bildirmiştir. Diğer 4 maddede ise katılmama yönünde çoğunluk oluşmuştur. Maddelerin içerikleri ve anlamları dikte alındığında, her bir maddeye verilen çoğunluk yanıtlar, çocuk gözü ile Ankara'nın olumsuz bulunan yönlerini göstermektedir.

Çocukların çoğunluğu, Ankara'daki hayvanlar ve sokak hayvanları hakkındaki maddelerin tamamına olumsuz görüş bildirmiştir. Buna göre Ankara'da insanlar sokak hayvanlarına iyi davranmamaktadır, başıboş hayvanlara yönelik olarak yapılan çalışmalar ve sunulan hizmetler yeterli değildir. Sokaklarda başıboş ve saldırgan hayvanlar bulunmaktadır.

Ayrıca çocukların çoğunluğu, gerek sokak hayvanlarının gerekse evcil hayvanların park ve bahçeleri pisletmelerinden rahatsız olmaktadır. Hayvanat bahçeleri ve evcil hayvan parklarının ise yeterince temiz ve bakımlı olmadığını düşünmektedir.

Sonuç

Bu çalışmada elde edilen bulgulara bağlı olarak çocukların yaşadıkları şehir Ankara hakkındaki olumlu ve olumsuz görüşleri bütünleştirilerek aşağıda açıklanmıştır. Bu görüşler, bireysel olarak her bir çocuğun yaşadığı yakın çevrenin etkisini daha fazla yansıtmakla birlikte, bir bütün olarak oluşan görüş birliği ve görüşlerdeki yığılmalar, Ankara hakkındaki genel görüşleri ortaya çıkarmaktadır. Bu kapsamda olumlu görüşler dikkate alınarak, çocukların yaşadıkları şehir Ankara'da nelerden memnun oldukları değerlendirilmiştir. Benzer şekilde olumsuz görüşler dikkate alındığında ise çocukların beklentileri ve nasıl bir Ankara görmek istedikleri değerlendirilmiştir.

Çocukların, Ankara'nın Olumlu Gördükleri Yönleri: Çocuklar Nelerden Memnun?

Çocukların çoğunluğu, 'Çocuk Dostu Şehir Ankara Öğrenci Anketi'nde yer alan 9 tema altındaki 89 maddeden 23'üne (%26) olumlu yönde yanıt vermiştir. Bu 23 madde, çocukların memnun oldukları yönleri ortaya çıkarmaktadır. Bu görüşler doğrultusunda çocuk gözü ile Ankara'nın olumlu yönleri, çocukların nelerden memnun olduklarına yönelik ifadeler şeklinde aşağıda tematik olarak sıralanmıştır.

1. *Çocukların, Ankara'nın genel görünümünü kapsamındaki görüşlerine göre;*

– Ankara, tarihi binaları ve heykel gibi sanat eserleri açısından zengin bir şehirdir (%55),

– Ankara beton yığını görünümlü bir şehir değildir (%52),

– Yüksek binalar ve gökdelenler, Ankara'yı güzelleştirmektedir (%51),

– Ankara'da binaların görünümü güzeldir (%51).

2.Çocukların trafik, ulaşım, yol ve altyapı çalışmaları kapsamındaki görüşlerine göre Ankara'da;

– Sürücüler, trafikte ambulans, itfaiye gibi önceliği olan araçlara yol verirler (%66),

– Trafik levhaları, trafik ışıkları, yol çizgileri, yön tabelaları gibi trafik işaretleri yeterli sayıda ve uygun yerlerde (%59),

– Kötü hava koşullarında (aşırı kar yağışı, buzlanma vb.) gerekli önlemler zamanında alınmaktadır (%55),

– Toplu taşıma hizmetleri yeterlidir (%52),

– Otobüsler duraklara zamanında gelir ve duraklardan zamanında hareket eder (%51).

3. Çocukların Cadde ve sokaklar kapsamındaki görüşlerine göre Ankara'da;

– Cadde ve sokak lambaları düzgün bir biçimde çalışır (%57),

– Sokaklarda çöplerin toplanması, yerlerin süpürülmesi gibi temizlik hizmetleri aksatılmadan yürütülür (%54),

– Ankara'nın Cadde ve sokakları, ağaçları ve yeşillik alanları ile güzeldir (%54),

– Ankara'da yayalar, kaldırımlarda rahatlıkla yürüyebilir (%52).

4.Çocukların yeşil alanlar, parklar, oyun, eğlence ve spor alanları kapsamındaki görüşlerine göre;

– Kuğulu Park, Kurtuluş Parkı, Gençlik Parkı, Altın Park, Göksu Park, Eymir Gölü, Mogan Gölü gibi parklar ve göller Ankara'yı güzelleştirmektedir (%78).

5.Çocukların sosyal ve kültürel imkânlar kapsamındaki görüşlerine göre;

– Alış-veriş merkezleri, çocukların hoşça zaman geçirebilmesine uygundur (%58),

– Ankara'da yeterli sayıda sinema bulunmaktadır (%55),

- Ankara, eğitim ve kültür seviyesi yüksek olan insanların yaşadığı bir şehirdir (%53),
- Ankara'da yeterince müze vardır (%52),
- Ankara'da insanlar sanata, sanat eserlerine ve sanatçılara değer verirler (%51).

6.Çocukların insan ilişkileri, çocuklara yaklaşım ve akran ilişkileri kapsamındaki görüşlerine göre Ankara'da;

- Çocuklar, okul dışında da arkadaşlarıyla zaman geçirebilmektedir (%57),
- Komşuluk ilişkileri güçlüdür (%53),
- İnsanlar birbirlerine selam verirler (%51).

7.Çocukların güvenli şehir kapsamındaki çoğunluk görüşlerine göre Ankara'da;

- Her yerde güvenlik kameraları (MOBESE) olması insanların kendilerini güvende hissetmelerini sağlar (%55).

Çocukların, Ankara'nın Olumsuz Gördükleri Yönleri: Çocuklar Nasıl Bir Ankara Görmek İstiyor?

Çocukların yaşadıkları şehir Ankara ile ilgili görüşleri, çok geniş bir dağılım göstermektedir. Çocuklar, Ankara'nın mimari görünümünden sokak hayvanlarına, arkadaşlık ve sosyal ilişkilerden engelli bireylere, trafik durumundan yeşil alanlara kadar birçok konuda görüş sahibidir. Bu durum çocukların yaşadıkları çevre hakkındaki yüksek duyarlılıklarını göstermektedir. Çocuklar, görüşlerini, birçok yetişkinin bile ifade edemeyeceği sadelikte ve açıklıkta ifade etmektedir.

Çocukların çoğunluğu, 'Çocuk Dostu Şehir Ankara Öğrenci Anketi'nde yer alan 9 tema altındaki 89 maddeden 66'sına (%74) olumsuz yönde yanıt vermiştir. Çocukların sokak çocukları, evsizler ve engelli bireyler teması ile hayvanlar ve sokak hayvanları temaları altında yer alan tüm maddelerde olumsuz yönde görüş bildirmeleri, dikkate değerdir. Bu iki tema açısından yüksek bir duyarlılığın ve beklentinin ortaya çıktığı görülmektedir.

Çocukların olumsuz yönde görüş belirttikleri 66 madde, Ankara'nın eksik görülen ve çocukların beklentileri ile örtüşmeyen yönlerini ortaya çıkarmaktadır. Bu görüşler doğrultusunda çocuk gözü ile Ankara'nın olumsuz yönleri, çocukların beklentilerine yönelik öneriler şeklinde aşağıda tematik olarak sıralanmıştır.

1.Çocukların, Ankara'nın genel görünümünü kapsamındaki görüşlerine göre Ankara'da;

- Yerlere çöp atan, tüküren ve kirleten insanlar olmamalıdır (%78),
- İşletme ve fabrikalar, hava kirliliğine yol açtıkları için yerleşim yerleri yakınında olmamalıdır (%71),
- Binalar birbirine çok yakın ve içi içe olmamalıdır (%62),
- Boş araziler çöplük gibi kullanılmamalıdır (%60),
- Çevre temizliğine yönelik çalışmalar ve hizmetler artırılmalıdır (%52),
- Hava kirliliğini azaltmak için gerekli önlemler alınmalıdır (%51).

2.Çocukların trafik, ulaşım, yol ve altyapı çalışmalarını kapsamındaki görüşlerine göre Ankara'da;

- Araçlar, yollara park etmemelidir (%75),
- Toplu taşıma araçları çok kalabalık olmamalıdır (%74),
- Araçların park yeri sorunu çözülmelidir (%70),
- Çocuklar, toplu taşıma araçlarında ayakta kalmamalıdır (%70),
- Önemli bir sorun olan trafik sıkışıklığına çözüm üretilmelidir (%67),
- Çok sık görülen trafik kazalarını azaltacak tedbirler alınmalıdır (%62),
- Sürücüler trafik kurallarına daha fazla uymalıdır (%60),
- Yollar ve kaldırımlar sürekli inşaat halinde olmamalıdır (%60),
- Yağmur yağdığında cadde ve sokaklarda aşırı su birikintileri oluşmamalıdır (%60),
- Yollar trafiğin rahatça akmasını sağlayacak şekilde geniş olmalıdır (%55),
- Yollar daha düzenli ve bakımlı olmalıdır (%54),
- Yayalar trafik kurallarına daha fazla uymalıdır (%53).

3.Çocukların Cadde ve sokaklar kapsamındaki görüşlerine göre Ankara'da;

- Araçlar, cadde ve sokaklarda kaldırımlara park etmemelidir (%69),

- Cadde ve sokaklarda sürekli kazı, kaldırım ve asfalt yenileme çalışmalarını yapılmamalıdır (%61),
- Cadde ve sokaklarda kaldırımların ve yolların temizliğine özen gösterilmelidir (%59),
- Cadde ve sokaklar, araçların rahatlıkla geçebileceği genişlikte olmalıdır (%57),
- Cadde ve sokaklardaki ağaçlık ve yeşil alanlar artırılmalıdır (%54),
- Cadde ve sokaklardaki kaldırımların ve yolların bakım ve onarımları düzenli olarak yapılmalıdır (%51).

4. *Çocukların yeşil alanlar, parklar, oyun, eğlence ve spor alanları kapsamındaki görüşlerine göre Ankara'da;*

- Büyükleler, çocuk parklarında sigara içmemelidir (%72),
- Yeşil alanlar çoğaltılmalıdır (%72),
- Daha fazla çocuk parkı yapılmalıdır (%66),
- Çocuk parkları, oyun ve spor alanları çok kalabalık olmamalıdır (%65),
- Çocuk parklarını, yetişkinlerden çok çocuklar kullanmalıdır (%61),
- Çocuk parklarındaki oyuncaklar, aletler ve araçlar bozuk olmamalıdır. Bunların bakımları düzenli olarak yapılmalıdır (%61),
- Ağaçlandırma çalışmaları daha fazla yapılmalıdır (%58),
- Daha fazla yürüyüş ve bisiklet yolları yapılmalıdır (%57),
- Parklar daha temiz olmalıdır (%57),
- Parklar, daha bakımlı olmalıdır (%55),
- Daha fazla spor alanı ve spor salonu yapılmalıdır (%54)

5. *Çocukların sosyal ve kültürel imkânlar kapsamındaki görüşlerine göre Ankara'da;*

- İhtiyaçtan çok daha fazla alış-veriş merkezi olmamalıdır (%61),
- Çocukların gidebileceği daha fazla kütüphane olmalıdır (%56),
- Çocukların gidebileceği tiyatro etkinlikleri daha sık düzenlenmelidir (%54),
- Konser alanlarının sayısı artırılmalıdır ve daha büyük konser alanları yapılmalıdır (%54),

- Çocukların eğitim-öğretim amacıyla kullanabilecekleri müze, kütüphane, bilim-sanat merkezi gibi yerlerin sayısı artırılmalıdır (%53),
- Çocukların gidebileceği daha fazla tiyatro olmalıdır (%53),
- Daha fazla hayvanat bahçesi ve evcil hayvan parkı yapılmalıdır (%53),
- Tarihi, kültürel ve turistik mekânların tanıtımı daha iyi yapılmalıdır (%52).

6.Çocukların insan ilişkileri, çocuklara yaklaşım ve akran ilişkileri kapsamındaki görüşlerine göre Ankara'da;

- Çocuklar, büyüklerine karşı daha saygılı davranmalıdır (%56),
- Mahallelerde, çocukların arkadaşları ile oyunlar oynayabileceği park, spor alanı gibi yerlerin sayısı artırılmalıdır (%54).

7.Çocukların Sokak çocukları, evsizler ve engelli bireyler kapsamındaki görüşlerine göre Ankara'da;

- Cadde ve sokaklarda dilenen insanlar olmamalıdır (%65),
- Caddelerde, sokaklarda, parklarda, yeni inşaat alanlarında sıklıkla görülen sigara, alkol gibi zararlı maddeleri kullanan çocuklar olmamalıdır (%64),

– Cadde ve sokaklarda çok sayıda görülen mendil satan, ayakkabı boyayan, dilenen çocuklar olmamalıdır (%63),

– Çocuklar bakkaldan, marketten sigara, alkol gibi zararlı maddeleri rahatlıkla alamamalıdır (%61),

– Sokak çocuklarını korumak, onların yaşam koşullarını iyileştirmek amacıyla daha fazla çalışma yapılmalıdır (%57),

– Engelli bireylere daha fazla hizmet götürülmeli, bu yöndeki çalışmalar artırılmalıdır (%55),

– Engelli bireyler, herhangi bir sıkıntı çekmeden ulaşım hizmetlerinden yararlanabilmelidir (%54),

– Engelli bireylerin rahatlıkla yaşayabileceği olanaklar sağlanmalıdır (%53),

– Sokak çocukları, kimsesiz çocuklar ve evsizler için daha fazla barınma evi ve aşevi açılmalıdır (%53).

8.Çocukların güvenli şehir kapsamındaki görüşlerine göre Ankara'da;

- İnsanlar, tedirgin olmadan gece geç saatlere kadar dışarıda zaman geçirebilmelidir (%60),
- Anne babalar çocuklarını sokağa, parka tek başlarına, tedirgin olmadan gönderebilmelidir (%59),
- Sık rastlanılan hırsızlık, kapkaç, kadına ve çocuğa karşı şiddet gibi üzücü olaylar önlenmelidir (%58),
- Madde bağımlısı insanlara sıklıkla rastlanıyor olmasına çözüm getirilmelidir (%57),
- Çocukların kendilerini güvende hissetmeleri sağlanmalıdır (%56),
- Çalışan ailelerin çocuklarını bırakabilecekleri güvenli merkezler çoğaltılmalıdır (%56),
- İnşaatlarda ve inşaat alanlarında alınan güvenlik önlemleri artırılmalıdır (%55).

9.Çocukların hayvanlar ve sokak hayvanları kapsamındaki görüşlerine göre Ankara'da;

- İnsanlar sokak hayvanlarına daha iyi ve daha duyarlı davranmalıdır (%63),
- Başboş hayvanlara yönelik olarak daha fazla hizmet sunulmalı, bu yöndeki çalışmalar artırılmalıdır (%62),
- Sokaklarda insanlara saldıran ve onları korkutan başboş köpekler bulunmamalıdır (%59),
- Sokak hayvanları ya da evcil hayvanlar, sokakları, park ve bahçeleri pisletmemelidir (%58),
- Hayvanat bahçeleri ve evcil hayvan parkları daha temiz ve bakımlı olmalıdır (%51).

Çocukların yaşadıkları şehir Ankara'nın memnun oldukları ve memnun olmadıkları yönleri, Ankara'nın yaşam standartları daha yüksek bir şehir haline getirilmesinde yol gösterici niteliktedir. Bunun için karar vericilere düşen görevler olduğu gibi Ankara'da yaşayan her bir bireyin de sorumlulukları bulunmaktadır. Çocukların görüşlerine bağlı olarak ortaya çıkan tablo, özellikle şehir yönetiminden sorumlu yönetici ve karar vericiler, ilçe ve mahalle yönetimleri, trafik ve emniyetten

sorumlu yönetici ve birimler, mimarlar ve şehir plancıları, sosyal hizmet yönetici ve çalışanları, sivil toplum kuruluşları ve aileler de dâhil olmak üzere toplumun ilgili diğer tüm kesimlerine bir uyarı ve mesaj niteliğindedir.

Bu çalışmanın sonuçları, yukarıda geçen tüm paydaşlar düzeyinde öncelikle konu hakkında yeterli farkındalık ve bilincin sağlanması gerekliliğini ortaya koymaktadır. Sonrasında tüm bu paydaşların, kendi görev ve sorumluluk alanlarından başlamak üzere olumlu görülen yönleri korumaya ve ötesinde daha da iyileştirmeye yönelik çabalar göstermelidir. Diğer taraftan olumsuz görülen yönlerin ise başkaca tematik ve özel araştırmalarla da desteklenerek iyileştirilmesine yönelik belirli plan ve stratejilerin oluşturulması ve uygulanması beklenebilir.

Çocukların, en dar kapsamda aile içi yaşamdan en geniş kapsamda şehir yaşamına kadar tüm alanlarda görüşleri bulunmaktadır. Çocuklar, birçok yetişkinin dahi ifade etmekten kaçınabileceği görüşleri açıkça ve olduğu gibi dile getirmiştir. Bu durum, şehir yaşamındaki olumlu ve olumsuz değişimlerin gözlenmesi, izlenmesi, denetlenmesi ve kontrolünde çocukların görüşlerinin önemli bir ölçüt olabileceğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, şehir yaşamının her aşamasında ve alanında çocukların karar süreçlerindeki rolü ve öneminin kabul edilmesi, ötesinde karar süreçlerine aktif katılımlarının sağlanması özel önem taşımaktadır.

İleri araştırmalarda, bu çalışmada tematik olarak ortaya çıkarılan her bir alanda, ayrı ayrı ve derinlemesine çalışmalar yapılması önerilmektedir. Ayrıca, aile eğitim düzeyi, sosyoekonomik düzey, bölge gibi bazı değişkenlerle Ankara hakkındaki görüşler arasındaki ilişkilerin araştırılmasının yararlı olacağı düşünülmektedir. Ankara dışında başka şehirler de dikkate alınarak karşılaştırmalı çalışmaların yapılması da mümkün görülmektedir.

Kaynakça

Corsi, M. (2002). The Child Friendly Cities Initiative in Italy. *Environment&Urbanization*, 14 (2), 169-179.

Çocuk Hakları Sözleşmesi. Birleşmiş Milletler (2 Eylül 1990). [http://www.un.org/en/law/ adresinden](http://www.un.org/en/law/adresinden) 20 Ocak 2015 tarihinde alınmıştır.

Guerra, E. (2002). Citizenship Knows No Age: Children's Participation in the Governanca and Municipal Budget of Barra Mansa, Brazil. *Environment&Urbanization*, 14 (2), 71-84.

Hart, R. (2002). Containing Children: Some Lessons on Planning for Play from New York City. *Environment&Urbanization*, 14 (2), 135-148.

Karadeniz, G. (2011). Çocukların Kent Yaşamına Uyum Süreçlerinde Yaşadıkları Sorunlar ve Bazı Çözüm Önerileri. *T.C. Maltepe Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 2011/1-2 Kent Özel Sayısı, 24-37.

Karasar, N. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (24. Baskı). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Kruger, J.S. ve Chawla, L. (2002). We Know Something Someone Doesn't Know: Children Speak out on Local Conditions in Johannesburg. *Environment&Urbanization*, 14 (2), 85-96.

Nördstrom, M. (2009). Children's Views on Child Friendly Environments in Different Geographical, Cultural and Social Neighbourhoods. *Urban Studies Journal*, 1-15. DOI: 10.1177/0042098009349771

Riggio, E. (2002). Child Friendly Cities: Good Governance in the Best Interests of the Child. *Environment&Urbanization*, 14 (2), 45-58.

Tandoğan, O. (2014). Çocuk İçin Daha Yaşanılır Bir Kentsel Mekân: Dünyada Gerçekleştirilen Uygulamalar. *MEGARON*, 9 (1), 19-33. DOI: 10.5505/MEGARON.2014.43534

Tandoğan, O. ve Ergun, N. (2013). Çocuk İçin Daha Yaşanılır Bir İstanbul İçin Öneriler: Başakşehir Kiptaş Toplu Konut ve Küçük Ayasofya Mahallesi Örneği. *Planlama*, 23 (3), 134-146. DOI: 10.5505/planlama.2013.02418

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Ankara İl Millî Eğitim Müdürlüğü (2014). *Ankara Çocuk Dostu Şehir: Çocuk Gözüyle Ankara*. Ankara: İz Matbaacılık.

Topsümer, F., Babacan, E. ve Baytekin, E.P. (2009). Şehir ve Çocuk: Çocuk Dostu Şehir Girişiminin Şehir İmajına Katkısı. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 35 (1), 5-20.

UNICEF(a), Statistics and Monitoring. <http://www.unicef.org/statistics/> adresinden 20 Ocak 2015 tarihinde alınmıştır.

UNICEF(b), Child Friendly Cities. <http://childfriendlycities.org/> adresinden 20 Ocak 2015 tarihinde alınmıştır.

UNICEF (c), ÇDŞ Girişimi Örnekleri, <http://childfriendlycities.org/tr/building-a-cfc-2/cds-girisimi-ornekleri/> adresinden 20 Ocak 2015 tarihinde alınmıştır.

UNICEF Türkiye, Çocuklar İçin Birleşin. <http://www.unicef.org/turkey/> adresinden 20 Ocak 2015 tarihinde alınmıştır.

94/6423 Karar Sayılı Çocuk Haklarına Dair Sözleşme (27 Ocak 1995). *T.C.Resmî Gazete*, 22184.

5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu (15 Temmuz 2005). *T.C.Resmî Gazete*, 25876.

Prof. Dr. Nizamettin Koç, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Eğitim Psikolojisi Bölümünde lisans, "Psikometri" alanında yüksek lisans ve doktora eğitimlerini tamamlamıştır. Aynı Fakültede 1972 yılında asistan olarak göreve başlamış, 1988 yılında Doçent, 1995 yılında Profesör unvanlarını almıştır. Fakülte Kurulu Üyeliği, Fakülte Yönetim Kurulu Üyeliği, Ankara Üniversitesi Ölçme ve Değerlendirme Uygulama ve Araştırma Merkezi Kuruculuğu ve Müdürlüğü, Fakülte Dekanlığı ve Senato Üyeliği görevlerinde bulunmuştur. Çeşitli kamu ve özel sektör kuruluşlarında komisyon üyeliklerinde bulunmuş, akademik danışmanlık ve eğitim hizmetleri vermiştir. Halen Ölçme ve Değerlendirme Bölümü Başkanlığı görevini yürütmekte, Psikometri, Bireysel Zeka Testleri, Ölçme ve Değerlendirme, Psikolojik Ölçme Aracı Geliştirme-Uyarlama vb. dersleri lisans ve lisansüstü düzeylerde vermektedir. **E-mail:** nkoc@ankara.edu.tr

Prof. Dr. Ezel Tavşancıl, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesinde "Eğitim İstatistiği ve Araştırma" alanında yüksek lisans ve doktora eğitimlerini tamamlamıştır. Aynı Fakültede 1989 yılında Yardımcı Doçent, 1994 yılında Doçent ve 2003 yılında Profesör unvanlarını almıştır. Fakültedeki görevlerine 1980 yılında asistan olarak başlamış, emekli olduğu 2015 senesine kadar birçok idari görev almış, lisans ve lisansüstü düzeylerde İstatistik ve Araştırma (Nicel-Nitel) ile ilgili çeşitli dersler vermiştir. Kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşlarına yönelik birçok eğitim ve proje faaliyetlerinde görev almıştır. Akademik ilgi alanları; öğrenci seçme ve yerleştirme, öğrenci başarısını değerlendirme, insan kaynakları performans değerlendirme, geniş ölçekli testler ve psikolojik ölçme aracı geliştirmedir. **E-mail:** etav-sancil@gmail.com

Yrd. Doç. Dr. Ergül Demir, yüksek lisans derecesini, TODAİE Kamu Yönetimi ve Hacıtepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Anabilim Dalından, doktora derecesini ise Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Ölçme ve Değerlendirme Bölümünden almıştır. 1999-2002 yılları arasında özel okullarda ve dershanelerde, 2002-2007 yılları arasında devlet okullarında ve MEB taşra teşkilatlarında, 2007-2012 yılları arasında MEB Merkez Teşkilatının çeşitli birimlerinde görev yapmıştır. 2012 yılında Öğretim Görevlisi olarak girdiği Ankara Üniversitesinde, 2013 yılında Öğrt. Gör. Dr. unvanını ve 2014 yılında Yrd. Doç. Dr. unvanını almıştır. Halen Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Ölçme ve Değerlendirme Bölümünde, 'Bölüm Başkan Yardımcılığı' görevini yürütmektedir. **E-mail:** erguldemir@ankara.edu.tr